

STRESZCZENIE

DZIEJE KOLEKCJI MILITARIÓW ZE ZBIORÓW MUZEUM KSIĄŻĄT CZARTORYSKICH DO 1939 ROKU

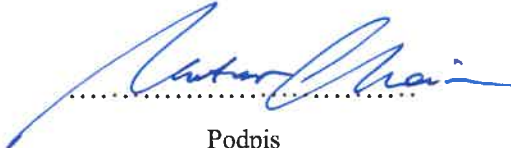
Mateusz Chramiec

W pracy opisano dzieje kształtowania się zbioru szeroko rozumianej grupy militariów, będących jednym z najważniejszych składników rodowej kolekcji Czartoryskich, która ukształtowała się w panteonie pamiątek narodowych nazwanym Świątynią Sybilli, założonym przez Izabelę księżną z Flemmingów Czartoryską u progu XIX stulecia. Po ewakuacji zbiorów w trakcie powstania listopadowego uległy one rozproszeniu. Długi proces ich ponownego scalenia trwał przeszło czterdzieści lat. W tym czasie zabytki skupiano w galicyjskim majątku Czartoryskich w Sieniawie oraz paryskim Hotelu Lambert. Począwszy od emigracyjnej aktywności Adama Jerzego, zbiory nieustannie poszerzano o nowe nabytki. Na tym polu szczególnie zasłużył się wnuk Izabeli – książę Władysław, który w latach siedemdziesiątych przeniósł kolekcję do Krakowa, zakładając Muzeum XX. Czartoryskich. Dzięki staraniom grona kustoszy, militaria wyodrębniono w osobny zbiór nazwany Zbrojownią. Wyłączywszy kilka przypadków, do dziś zachowała ona niezmienną formę, zarówno pod względem ilościowym, jak również jakościowym.

Badania oparto przede wszystkim na analizie źródeł pisanych, w przeważającej większości zachowanych w zbiorach Biblioteki Książąt Czartoryskich. Ich uzupełnieniem są natomiast opracowania z zakresu muzealnictwa, muzeologii i bronioznawstwa. Ważną częścią jest także analiza porównawcza z innymi zasobami dawnej broni w polskich kolekcjach magnackich i powstających od XIX wieku muzeach. W związku z powyższym, zastosowano metody: rekonstrukcji zbioru, analizy porównawczej (bronioznawczej i artystycznej) oraz dedukcji – w przypadku obiektów niezachowanych.

30 IX 2022

Data

Podpis